Č. 4699.

Pozemková reforma. * Fond pro zaopatření zaměstnanců velkého majetku pozemkového jest povinen vrátiti vlastníku tu část hektarového příspěvku, zapraveného na běžný rok, která pro rata temporis et quanti připadá na nemovitosti během dotyčného kalendářního roku státem převzaté.

(Nález ze dne 14. května 1925 č. 9949.)

Věc: Jan Sch. na H. (adv. Dr. Ant. Jaksch z Čes. Budějovic) proti státnímu pozemkovému úřadu (min rada K. Veith) o vrácení hektarových příspěvků.

Výrok: Nař. rozhodnutí zrušuje se pro nezákonnost.

Důvody: St-l podal stpú-u několik žádostí, jimiž se domáhal toho, aby mu úřad vrátil onu část hektarových příspěvků zaplacených na rok 1923, jež připadá na nemovitosti, které stpú v tomto roce převzal, a to za dobu, kdy st-l nebyl více v držení těchto nemovitostí. Jednotlivě žádal st-l vrácení příspěvků zapravených — — — —.

Žal. úřad dvěma výměry z 24. září 1924 a třemi výměry z 18. srpna 1924 žadosti ty zamítl a odůvodnil svá rozhodnutí takto:

»Dle § 73 zák. náhr. jsou povinni vlastníci zabraného, avšak státem dosud nepřevzatého velkého majetku pozemkového přispívati k fondu pro zaopatření zaměstnanců a to ročním příspěvkem, jenž je předem splatný 1. ledna každého roku. Dle § 13 nař. vlády z 8. února 1923 č 29 Sb. předpisuje se roční příspěvek podle soupisu stpú-u o zabraném majetku a ohlášek změn po soupisu nastalých. K změnám ve výměře zabrané půdy, pokud jde o její úbytek, hledí se jen tehdy, je-li před splatností hektarového příspěvku (1. ledna každého roku) fondu sděleno, že a z kterého důvodu a které určité výměry trvale ubylo. Na ohlášky změn po dni splatnosti příspěvku došlé nevezme se pro běžný rok již zřetele. K úbytku st-lem oznámenému možno tudíž přihlédnouti teprve při předpisu hektarových příspěvků pro rok příští.«

Proti jednotlivým těmto rozhodnutím podal st-l stížnosti k nss, o nichž soud uvážil takto: — — —

Dle § 73 náhr. zák. vázána jest povinnost k placení hektarových příspěvků na vlastnictví k půdě zabrané, státem dosud nepřevzaté. Jen pokud vlastnictví takto kvalifikované trvá, trvá i povinnost k placení hektarových příspěvků. Ustanovuje-li zákon v cit. §u, že příspěvky ty jsou splatny každého roku předem vždy dne 1. ledna, je ustanovení to pouhým určením termínu splatnosti dotčeného závazku, a nemění se jím nic na podmínkách vzniku a trvání tohoto závazku.

Úřad ovšem dovolává se pro své rozhodnutí § 13 vlád. nař. z 8. února 1923 č. 29 Sb., dle něhož ke změnám ve výměře zabrané půdy, pokud jde o její úbytek, hledí se jen tehdy, je-li před splatností hektarového příspěvku (1. ledna každého roku) fondu sděleno, že a z kterého důvodu a které určité výměry skutečně ubylo, dovolává se však tohoto nařízení neprávem již proto, ježto ustanovení to nevztahuje se na změny, jež stpú ve stavu zabraného majetku určitého subjektu sám přivodil tím,

že majetek ten pro účely pozemkové reformy převzal, nýbrž jen na změny druhu jiného. To patrno z následující úvahy: Ustanovení § 13 vlád. nař. č. 29 z r. 1923 recipováno bylo v podstatě z vl. nař. z 29. prosince 1921 č. 496 Sb. a sice z § 6 tohoto nař. Dle tohoto předpisu vyměřoval hektarový příspěvek stpú, při čemž platilo pravidlo, že ke změnám ve výměře půdy, pokud jde o její úbytek, hleděti lze jen tehdy, bylo-li před splatností hektarového příspěvku stpú-u právní listinou prokázáno, že, z kterého důvodu a které určité výměry skutečně a trvale ubylo. Při tomto způsobu, jakým stanovena byla povinnost k podávání průkazu, nelze mysliti, že by povinnost ta se vztahovala i na hlášení takových změn, které vznikly disposicemi stpú-u samého, a o nichž úřad sám bezpečnou měl vědomost, resp. vědomost tu kdykoliv na základě svých vlastních spisů opatřiti si mohl. Nutno proto míti za to, že ustanovení ono nevztahovalo se na změny způsobené převzetím zabraného majetku státem, nýbrž jen na změny jiné, a že také nařízení č. 29 z r. 1923, jímž aktivován byl fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatků jako samostatný právní subjekt, vyžaduje v § 13 zase jen hlášení těchto jiných změn, kdežto na »úbytky«, vzniklé tím, že během roku byla zabraná půda převzata, se nevztahuje. Nevztahuje-li se však toto nařízení vůbec na změny, o něž tu jde, netřeba zkoumati, zda a pokud kryto jest zákonem.

Z uvedeného však plyne, že zabraný majetek přestává býti podroben hektarovému příspěvku tím okamžikem, kdy státem pro účely pozemkové reformy je převzat, a že fond je povinen k vrácení hektarového příspěvku, pokud zaplacen byl i za dobu, kdy již následkem převzetí dotyčného majetku státem přestal existovati závazek vlastníka zabraného majetku k placení hektarového příspěvku.

Rozhodnutí, jež tuto povinnost fondu neuznávají, odporují zákonu, a bylo je proto zrušiti dle § 7 zák. o ss.

Č. 4700.

Pozemková reforma: * Stpú nemůže odepříti souhlas ke zcizení zabraného pozemku z důvodu, že jest ho zapotřebí k zaopatření zaměstnanců dle § 75 zák. náhr., aniž by vyšetřil, zda pozemek onen skutečně k účelu tomu se hodí.

(Nález ze dne 14. května 1925 č. 9950.)

Věc: Jan Sch. na H. proti stánímu pozemkovému úřadu o zcizení zabraných nemovitostí.

Výrok: Nařízené rozhodnutí se zrušuje pro vady řízení.

Důvody: St-l požádal stpú o svolení, by mohl od svého zabraného velkostatku odprodati dům č. p. — v K. a pilu č. p. — v B. spolu s jinými ještě nemovitostmi v žádosti uvedenými Engelbertu R. v K., uváděje, že objekty ony jsou v chatrném stavu, a že náklad na jich obnovení a udržování byl by tak značný, že žádný pachtýř nebude ochoten platiti činži, jež by byla přiměřena těmto výlohám. Žádost tuto zamítla obvodová úřadovna v Č. B. výměrem z 19. května 1924 z důvodu,